

Światowy Tydzień Szczepień – zaszczepić zdrowy rozsądek

W dniach 24 – 30 kwietnia obchodzony będzie w Europie i na innych kontynentach Światowy Tydzień Szczepień. Ustanowiła go Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), by przypomnieć wszystkim o ogromnym dobrodziejstwie ludzkości, jakim są szczepienia.

Powszechne i obowiązkowe szczepienia każdego dnia chronią życie i zdrowie milionów dzieci i dorosłych. Dzięki szczepionkom udało się **całkowicie zwalczyć ospę prawdziwą**, a kilka innych chorób może zniknąć z mapy świata w niedalekiej przyszłości.

Niestety, zapominamy, że historia lubi się powtarzać, a lekceważenie szczepień grozi cofnięciem ludzkości do czasów, kiedy szczepionek nie było lub przynajmniej nie były tak powszechnie dostępne. W ostatnich latach przypominają o sobie takie choroby jak np. odra, czy krztusiec. Ogniska zapalne odry pojawiały się, wyłącznie na skutek niepełnego zaszczepienia danej populacji, np. w Niemczech, Holandii, Austrii, Hiszpanii. Z poważną skalą zachorowań borykają się nasi wschodni sąsiedzi. W Polsce w ostatnich latach notowano po kilkadziesiąt przypadków odry, bez szczepień ta liczba może gwałtownie wzrosnąć¹. A ta pozornie niegroźna choroba miewa **tragiczne powikłania**, ze zgonem z powodu np. zapalenia mózgu wyłącznie. Większość przypadków wymaga więc hospitalizacji. „Banalne” różyczka czy świnka także niosą ryzyko groźnych powikłań. I to nie tylko dla samego chorego, ale nawet dla dziecka jeszcze nie narodzonego. Jeśli nie zaszczepiona kobieta w okresie ciąży zachoruje na różyczkę, jej dziecko może urodzić się z ciężkim upośledzeniem słuchu czy wzroku. Zagrożenie problemu dostrzega także **WHO**, bowiem właśnie **odrze i różyczce** dedykowany jest szczególnie tegoroczny **Tydzień Szczepień**.

Kilka milionów ludzi w Polsce każdego roku choruje na grypę i infekcje grypopodobne. Ta powszechna infekcja szczególnie dla najmłodszych i osób starszych może być śmiertelnie groźna z powodu powikłań ze strony układu oddechowego lub układu krążenia. Rocznie **powikłania grypy zabijają ok. 250 – 500 tysięcy osób** na całym świecie².

Tymczasem możemy się skutecznie chronić przed zachorowaniem, dzięki szczepieniu. Postęp medycyny pozwala dziś stosować szczepionkę nawet dla **obrony przed jednym z najgroźniejszych dla kobiet nowotworem** – rakiem szyjki macicy, wywoływanym najczęściej przez wirus brodawczaka ludzkiego (HPV). Od ponad 10 lat ludzkość dysponuje szczepionką przeciw temu wirusowi.

Szczepionki są nie tylko skuteczne i coraz nowocześniejsze – np. można dziś przy jednym podaniu **zaszczepić dziecko przeciwko 5 czy 6 chorobom** (szczepionki wysokoskojarzone 5 w 1 oraz 6 w 1), ale i bezpieczne. Gwarantują to międzynarodowe i krajowe **regulacje prawne**³. Jednak od pewnego czasu nasilają się ruchy antyszczepionkowe, nawołujące do zaniechania obowiązkowych szczepień, w Polsce określonych w **Programie Szczepień Ochronnych**, ogłaszanych na dany rok przez **Głównego Inspektora Sanitarnego**. Szczepionki, podobnie jak wszystkie leki, mogą mieć działania niepożądane. Niepożądane Odczyny Poszczepienne (NOP) występują jednak bardzo rzadko, i na ogół mają łagodny charakter. W 2014 roku odnotowano w Polsce 2469 przypadków NOP i podejrzeń NOP, przy wielu milionach szczepionych dzieci⁴.

Niestety, fala głosów mówiących o szkodliwości szczepień jest coraz silniejsza, mimo, iż oskarżenia te nie znajdują potwierdzenia w badaniach naukowych. Rośnie liczba rodziców uchylających się od obowiązkowych szczepień dzieci. W ubiegłym roku nie zostało zaszczepionych ponad 22 tys. dzieci⁵. W 2014 roku szczepień odmówiło 12 681 osób, czyli 1,7 proc. z grup objętych obowiązkiem, podczas gdy w 2013 roku takich przypadków było 7248⁶.

Światowy Tydzień Szczepień ma służyć **zwiększeniu wiedzy** na temat tej formy uodpornienia przeciwko groźnym chorobom. Niedawny przypadek dziecka, które zmarło z powodu ospy wietrznej, jaką rodzice zarazili je świadomie podczas tzw. „ospa-party”, powinno być dla naszego społeczeństwa wystarczającym argumentem, by nie słuchać dr. Google, ale sięgać po rzetelne informacje i dowody naukowe.

Konsultacja merytoryczna:

dr hab. n. med. Ewa Augustynowicz, prof. NIZP - PZH

Komunikat prasowy przygotowany przez Stowarzyszenie „Dziennikarze dla Zdrowia” na warsztaty edukacyjne Medicinaria VI edycja „Odpowiedzialność za zdrowie. Szczepienia”, kwiecień 2016 r.

Referencje

1. Raport NIZP-PZH GIS: Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2015 roku
http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/2015/Ch_2015_wstepne_dane.pdf (dostęp: 04.04.2016)
2. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs211/en/> (dostęp: 04.04.2016)
3. http://gis.gov.pl/images/ep/informacja_nt_kontroli_bezpiecze%C5%84stwa_szczepionek.pdf (dostęp: 04.04.2016)
4. Biuletyn NIZP- PZH „Szczepienia Ochronne w Polsce w 2014 roku”
http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/2014/Sz_2014.pdf (dostęp: 04.04.2016)
5. <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1603885,Ponad-22-tys-dzieci-nie-zostalo-zaszczepionych-w-2015-roku-To-dwa-razy-wiecej-niz-w-2014> (dostęp: 22.04.2016)
5. Dane nt. liczby wykonanych szczepień i osób uchylających się:
http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/2014/Sz_2014.pdf (dostęp: 04.04.2016)